

Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet

ЗОВО «Центр підтримки угорської культури»

90202 Beregszász, Széchenyi u. 59 B.

Tel./fax: + 380 3141 42815, e-mail: kmmi@swi.net.ua Honlap: www.kmmi.org.ua

---

KMMI Hírlevél, II. évfolyam, 28. (46.) szám. 2010. október 29.

.....

EZ TÖRTÉNT 2010 OKTÓBERÉBEN

2010. október 4–6. A Békés Megyei Jókai Színház kiváló kulturális kapcsolatokat ápol ukrán művészekkel, színházakkal, színművészeti egyetemmel. Ennek keretében a tavalyi évad legsikeresebb, díjnyertes előadása *Gogol: Háztűznéző* fesztiválszereplésre került sor Lvivben és Kijevben.

2010. október 6–7. Székesfehérvárott *A határon túli magyar irodalom hete* elnevezésű hagyományos tanácskozáson többek között előadást tartott **Vári Fábián László** József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke.

2010. október 6. Emlékezés az aradi vértanúkra az UMDSZ és a KMMI szervezésében. Koszorúzásokra került Beregszászban, Tiszabökényben, Nagybégányban. A beregardói *Perényi Zsigmond*-emléktáblánál a rendezvényt megtisztelte jelenlétével **dr. Nagy Petronella**, a Magyar Köztársaság beregszászi konzulátusának konzulja, **Gajdos István**, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, **Kincs Gábor** alpolgármester, **Pirigyi Béla**, a BMKSZ elnöke, **Csobolya József** történész, **v. Pocsai Vince** református lelképásztor. A beregardói általános iskola diákjainak irodalmi összeállítását követően **Gajdos István** szólt a jelenlévőkhöz. Beszédében kiemelte, hogy dicső elődeink bátor kiállással tettek tanúbizonyságot hazaszeretetükről. A ma emberének is sokszor kell döntenie jelene és jövője felől. A közelgő választásokon a helyi magyaroknak is bizonyítaniuk kell, hogy méltóak elődeikhez.

Megemlékeztek a beregszászi felekezeti temetőben *Ekkel György* honvédfőhadnagy sírjánál, ahol **Csanádi György** nyugalmazott főszerkesztő, *Ekkel György* leszármazottja emlékezett dédnagyapjára. Nagyidai *Bersenyi Antal* huszárhadnagy és *Bloksay István* honvédszázados síremlékénél **Csobolya József** történész, *Baczó József* tűzmesterre **Zubánics László** történész, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke emlékezett. A délután órákban zenés-irodalmi megemlékezésre került sor a Beregszászi Művészeti Iskolában. Közreműködött a Beregszászi Zrínyi Ilona Középiskola, a Beregszászi Művészeti Iskola növendékei és tanárai. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével **dr. Nagy Petronella**, a Magyar Köztársaság beregszászi konzulátusának konzulja, aki a konzulátus üdvözlését tolmácsolta. A rendezvény zárásaként **Pirigyi Béla**, a művészeti iskola igazgatója mondott köszönetet a szervezőknek a színvonalas programért. Hasonló megemlékezés volt Nagybégányban a bilkei *Galgóczy Pál* 1848-as honvédtiszt síremlékénél. **Hánka Dezső** polgármester és **Zubánics László**, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke az aradi tizenhármakra, erkölcsi kiállásukra, a magyarság iránti elkötelezettségükre emlékezett. Tiszabökényben *Fóris István* honvédfőhadnagy síremlékénél, Guton a nagyidai *Bersenyi Ignác* nemzetőrszázados, *Bersenyi Árpád* honvédfőhadnagy és *Bersenyi Antal* huszárhadnagy emléktáblájánál emlékeztek a helyi általános iskola diákjai és tanárai. Ungváron megemlékezés került sor a Kálvária-temetőben *Szegelethy János* hadnagy sírjánál és báró

Bémer László püspök, felsőházi tag emléktáblájánál a Laudon háznál. Tevékenységüket **Dupka György**, a MÉKK elnöke méltatta. A rendezvényen jelen volt és koszorúzott **Szalipszki Endre**, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja, **dr. Ljáh Erzsébet**, az UMDSZ ungvári városi szervezetének elnöke, **Kovács Péter**, a Drugeth Gimnázium igazgatója, **dr. Spenik Sándor**, az UNE magyar karának dékán-helyettese, **Dupka Nándor**, az UMDSZ ISZ elnöke és mások. Az ifjúság nevében **Marcusák Gergely** magyar szakos diák mondott beszédet.

2010. október 6. Ungváron a Váralja múzeum-kávéházban sor került a KMMI, MÉKK: *Kreatív alkotók, művészek klubja (KAMK) második összejövételére*. Ezúttal is **Filep Anita** versenklésével indult az irodalmi délután. **Dupka György** bemutatta **Bagu Balázs** Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Kárpátalján c. monográfiáját, amely a közelmúltban az Intermix Kiadó gondozásában látott napvilágot. A jelenlévők 60. születésnapja alkalmából köszöntötték **Fodor Géza** költőt, esszéíró, akit a jubileumon a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet *Munkácsy Mihály Emléklakettjével* tüntettek ki. Születésnap megglepetésként a KMMI-Füzetek sorozatban erre a napra VIII. kiadványként megjelent „A való világ varázsainak mérnöke...”. Hatvan éves Fodor Géza. Szemelvények, versek című gyűjteményt, amelyből **Marcusák Gergely** magyar szakos diák olvasott fel verseket. **Csordás László** irodalmár élő interjú keretében beszélgetett az ünnepelttel. A hallgatók közül is többen bekapcsolódtak a kérdezz-felelek műsorba. **Zselicki József** költő, a Forrás Stúdió egykori alapító-elnöke Fodor Géza pályatárs tevékenységét méltatta és értékelte. Az ungvári irodalmi fesztiválra érkezett vendégek közül a magyarországi résztvevők is megtisztelték a művészklubot, köztük **Kaiser László** és **B. Horváth István** költők, akik a Magyar Írószövetség nevében köszöntötték Dercen szülőltjét. Torta és pezsgő mellett fogadva a jó kívánságokat Fodor Géza a fentebb említett KMMI-Füzetben kívül a *Tükörszél* c. faximilében, erre az alkalomra megjelent versgyűjteményét is dedikálta, amelynek kiadásában felesége, **Maszkalik Aranka** működött közre. Megtisztelte a rendezvényt **Szalipszki Endre**, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusán konzuli szolgálatát megkezdő külügyminisztériumi főtanácsosa is.

2010. október 9. Szüreti batyus bál és bográcsfőző verseny volt a felső-tisza-vidéki Técsőn. A jó hangulatról a viski zenekar gondoskodott a técsői VFK szervezésében.

2010. október 11–17. Irodalmi karaván kereste fel Kárpátalja magyarlakta településeit a MÉKK és a KMMI szervezésében. Vendégeink: a balatonalmádi **Sarusi Mihály** író és újságíró és a debreceni **Gulyás Imre** költő és újságíró. A Magyar Írószövetség tagjai író-olvasó találkozón vettek részt Rahón, Técsőn, Visken, Péterfalván, Beregszászban, Váriban. **Dupka György** igazgató kalauzolásával megismerkedtek Tiszahát épített örökségével, barangoltak a munkácsi várban, beregi borokat kóstoltak a kigyósi **Sass Károly** gazda pincéjében. Író-olvasó találkozón vettek részt a Munkácsi Állami Egyetem Humánpedagógiai Kollégium magyar tagozatos hallgatóinak körében (háziasszony: **Kótun Jolán** tanár), a beregszászi Bethlen Gábor Gimnáziumban (házigazda: **Szabó Árpád** igazgató), az ungvári Drugeth Gimnáziumban (házigazda: **Kovács Péter** igazgató), a Tivadarfalui Református Líceumban (háziasszony: Brik Irma). A Beregszászi Európa-Magyar Házban találkoztak az Együtt szerkesztőbizottságának tagjaival (házigazdák: **Zubánics László**, a KMMI elnöke és **Vári Fábrián László**, a folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke). Részt vettek a 65 éves **Soltész Péter** ungvári festőművész jubileumi kiállításán. Tanulmányozták a Felső-Tisza-vidéki szórványmagyarság életét, eszmecserét folytattak a rahói plébánián **Mikulyák László** plébánossal. Megtekintették a rahói és a kőrösmezői magyar iskolát is (házigazda: **Bíró András** pedagógus). Az ugoicsai tömbmagyarság életével ismerkedtek

Tiszabökényben és Péterfalván (házigazda: **Páva István**, a Tiszahát kultúrájáért Alapítvány elnöke). Az utóbbi település középiskoláját is felkeresték, ahol *Kiss Ferenc* (1928 – 1999) irodalomtörténész, az 1956-os forradalom hőse, politikai elítélte emléktábláját is megkoszorúzták. **Borbély Ida**, a Tiszapéterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájélmúzeum igazgatója bemutatta a helyi galéria és tájmúzeum gazdag gyűjteményét is. Az irodalmi karaván képviselői végezetül találkoztak a kárpátaljai magyar alkotó értelmiség képviselőivel. Részt vettek a XXI. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválon és a benei falunapon (házigazda: **Szuhán András** polgármester).

2010. október 14. A Beregszászi Európa-Magyar Házban **Vukics Ferenc**, a Magyarok Szövetsége elnöke tartott előadást a MSZ céljairól, feladatairól.

2010. október 13. A beregszászi amfiteátrumban fellépett a magyarországi *Ismerős arcok* nemzeti rock-zenekar.

2010. október 14. A 65 éves **Soltész Péter** ungvári festőművészt a KMMI Munkácsy Mihály emléklakettel tüntette ki, a díjat **Dupka György** igazgató adta át az Ungvár Galériában megrendezett életmű-kiállításon.

2010. október 16. **Lába Marianna** magyar énekesnő, a filharmónia szólistájának „a BAROKK-tól a ROCK-ig” című szóló-koncertjének a bemutatására került sor a Lembergi Filharmóniában. Ez a koncert az utolsó volt „A Magyar Kultúra Napjai Lembergben-2010” nevű idei rendezvénysorozatban, amelynek fő szervezője a Lembergi Magyar Kulturális Szövetség volt (elnöke. **Szarvas Gábor**). A szövetség a **Lába Marianna** koncertjéről DVD-lemezt is készít, természetesen nem eladásra, csak belső használatra.

2010. október 16. Budapesten az ősi Budavárban lévő *Borsos Miklós Lakásmúzeumban* megrendezték a Berzsenyi-díjasok találkozóját a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság szervezésében. A *Találkozás barátainkkal* elnevezésű programban **Czigány György** író, szerkesztő-műsorvezető élő interjút készített **Dupka György** költővel, kisebbségkutatóval, kiadói szerkesztővel, Az est második felében a nemrég elhunyt Fodor András költőre és **Király Zoltánéra**, a berzsenyisek mindenek **Ágijára** emlékeztek. **Fodor** András munkásságát **Tornai József** költő, műfordító, esszéíró idézte meg. A Parnasszus folyóirat redivivus rovatát **Szöllösi Mátyás** költő, a lap olvasószerkesztője mutatta be.

2010. október 17. A péterfalvai Művelődési Házban **Szabó Tibor** és **Zubánics László és Grigora Éva** magyar és ukrán moderálásában lezajlott a XXI. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál, amelynek fő szervezője az UMDSZ és a KMMI volt. **Jurij Huzinec**, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának vezetője a fesztivál szervezésében végzett aktív tevékenységéért a megyei közigazgatási hivatal és a megyei tanács oklevelét nyújtotta át **Zubánics Lászlónak**, az Ukrainai Magyar Nemzeti Tanács és a KMMI elnökének, valamint **Fuchs Andreának**, a Kárpátaljai Vállalkozás- és Területfejlesztési Központ irodavezetőjének. Köszöntötte a jelenlévőket **Pető János**, a Magyar Köztársaság beregszászi konzulátusának konzulja, **Vaszil Juhász**, nagyszőlősi járási művelődési és turisztikai osztály vezetője, **Halász László**, a beregszászi járási művelődési és turisztikai osztály vezetője, **Gajdos István**, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, aki átnyújtotta **Borbély Idának**, a Tiszapéterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájélmúzeum igazgatójának a fesztivál jelképét, a szalagokkal feldíszített fából készült tulipánt, hogy házigazdaként az elkövetkezendő egy évben megőrizze. A tradicionális megyei seregszemlén több mint kéttucat hagyományörző együttes lépett fel: köztük: a Kokas banda (Péterfalva,

vezetője **Kokas Károly**), Aranykalász néptáncgyűttes (Nevetlenfalu, **Kosztya Margit**) a Hímes néptáncgyűttes (Nagydobrony, **Hidi Anita**), a Rózsa népdalegyüttes (Téglás, **Szikora Csilla**), a téglási kultúrház folklórcsoportja (Téglás, **Ignác Mária**), a beregrákosi citeraegyüttes (Beregrákos, **Mészáros Katalin**), a beregvidéki művelődési dolgozók Rozmaring együttese (Beregszász, **Halász László**), **Fodor Beáta** népdalénekes (Beregszász, **Halász László**), Mezővári Népi Együttes (Mezővári, **Héder Lajos**, **Kricsfalusi Miklós**), Kovács Sándor és népi zenekara (Mezővári, **Kovács Sándor**), Kovács Dániel és népi zenekara (Mezővári, **Kovács Dániel**), Beregszászi Művészeti Iskola táncgyűttese (Beregszász, **Mihajlovics András**), Beregszászi Művészeti Iskola népi zenekara (Beregszász, **Pirigy Béla**), Verbőci Művészeti Iskola (Verbőc, **Molnár Judit**, **Jana András**), a Péterfalvai Művészeti Iskola néptáncgyűttese, (Péterfalva, **Homoki Gábor**), a Nagypaládi Művészeti Iskola néptáncgyűttese, (Nagypalád **Tóth Edit**, **Oniscsenkó Zsuzsanna**), az Eszenyi Középiskola Bocskai Táncgyűttese (Eszeny, **Szabó Tibor**), Ritmus Néptáncgyűttes (Eszeny, **Szabó Tibor**), Gyöngyösbokréta néptáncgyűttes (Dercen, **Korolovics Viktor**), Tiszabökényi táncsoport (Tiszabökény, **Jakab István**), Örökség néptáncgyűttes (Tiszabökény, **Csüry Szebasztian**, **Huszi Beáta**), Csepei néptáncsoport (Csepe, **Jakab István**), Péterfalvai Csillagszem Néptáncsoport (Péterfalva, **Görbe Angelika**) és mások. A szervezők díjazták a csoportos és egyéni produkciókat: valamennyi fellépő az UMDSZ oklevelét és ajándékát kapta. Az elismeréseket **Zubánics László**, az **UMNT elnöke** nyújtotta át.

2010. október 18. A Magyar Írószövetség klubjában az edelényi MKKM kiadó bemutatta a *Görcsoldó szél. A "kárpátontúli szovjet magyar" irodalom antológiája. 1945-1991.* című új könyvét. Bevezetőt mondott: **Pomogáts Béla**. Az antológiát ismertette: **M. Takács Lajos** szerkesztő.

2010. október 21. A beregszászi Európa-magyar Házban sor került. **Baják Zoltán**, *Részletek a Vérke történetéből* című kötetének bemutatójára. Ugyancsak **Babják Zoltánnak**, a Global Project Invest Lampertsas Kft. Igazgatójának nevéhez kapcsolódó rendezvény, hogy Beregszászban, az egykori Virágkertészet területén (Munkácsi út 190.) rakták le Ukrajna első európai szintű, termálvizet is hasznosító aquaparkjának alapkövét. A Thermal Maximus nevet viselő komplexum, a Global Project Invest Lampertsas Kft. beruházásaként, a remények szerint a 2012-es labdarúgó EB kezdetére épül meg.

2010. október 22-23-24. *Nemzeti ünnepünkön emlékezés '56 hőseire.* Megemlékezések, koszorúzások voltak Ungváron, Beregszászban, Gálocson, Mezőkaszonyban, Nagyszőlősön az UMDSZ és a KMMI szervezésében. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karának második évfolyamos történész hallgatói zenés-irodalmi műsorral idézték fel a Budapesten történt eseményeket. A rendezvényt **Illár Krisztina** előadótanár rendezte. Megemlékezés és koszorúzás volt **Gecse Endre** vértanú református lelkész sírjánál a gálocsi temetőben, illetve a gálocsi ellenálló csoport emléktáblájánál. *Gecse Endre* sírján elhelyezte az emlékezés koszorúit **Zubánics László**, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, **Szanyi Béla**, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) járási szervezetének ügyvezető alelnöke, **Mecseki Zoltán**, az ungvári főkonzulátus konzulja, valamint **Molnár Sándor**, a település polgármestere. Az ungvári Dayka Gábor Középiskolában az ungvári ellenálló csoport emléktáblájánál a koszorúzási ünnepséget **Árpa Péter** igazgató nyitotta meg. Az ungvári ellenálló csoport tevékenységét **dr. Ljáh Erzsébet**, az UMDSZ ungvári szervezetének elnöke méltatta. Az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskolában a 10–11. osztályos diákok 1956. október 23. eseményeit elevenítették fel korhű dokumentumok alapján. Az ungvári börtön falán (Ungvár,

Dovzszenko u. 8/a szám) lévő emléktáblánál **Bacskai József**, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja mondott ünnepi beszédet. Ezt követően a megjelentek elhelyezték a kegyelet és az emlékezés koszorúit. Az UMDSZ részéről **dr. Ljáh Erzsébet**, a szervezet ungvári városi szervezetének elnöke, valamint **Spenik Sándor**, az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karának dékán-helyettese koszorúzott, a hágón túli magyarokat **Szarvas Gábor**, a Lembergi Magyar Kulturális Szövetség (LMKSZ) elnöke képviselte. Az ünnep tiszteletére az ungvári főkonzulátuson **Bacskai József** beregszászi főkonzul adott fogadást a megye politikai és közéleti személyiségei számára. A nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskolában a nagyszőlősi ellenálló csoport emléktáblájánál méltatták a magyar történelem kiemelkedő eseményét a járás vezetői, az UMDSZ és az UMDP aktivistái. **Zubánics László**, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke ünnepi beszédében kiemelten szólt a helyi fiataloknak a forradalomban játszott szerepéről. A középiskola tanulói Illyés Gyula „Egy mondat a zsarnokságról” című versét szavalták el. A rendezvényen jelen volt **Tóth Bálint**, az UMDSZ, illetve **Albók Ödön**, az UMDP járási szervezetének vezetője.

A mezőkaszonyi ellenálló csoport emléktáblájánál **Márkus Miklós**, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) helyi szervezetének elnöke, a kaszonyi középiskola igazgatója és **Gajdos István**, az UMDSZ elnöke Szécsi Sándorra, Ormós Istvánra és Ormós Máriára és a többi kárpátaljai hős fiatalra emlékezett, akik 1955–1957 között röplapokat terjesztettek, ellenállásra buzdították a magyarságot. A mezőkaszonyi ellenállóknak állított emléktáblánál elhelyezte koszorúját **Gajdos István**, **Csizmadia Róbert**, a beregszászi konzulátus vezető konzulja, **Medvigy István**, a járási állami közigazgatás első elnökhelyettese, **Kádár Rozália**, az UMDSZ járási szervezetének elnöke, **Tóth Miklós** járási képviselő. A megemlékezés a művelődési házban folytatódott, ahol a helyi középiskola tanulói idézték fel az 54 évvel ezelőtt történeteket. Versekkel, dalokkal emlékeztek a hősökre.

2010. október 23. Beregszászban is méltatták az idők világnapját. Ebből az alkalomból a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesülete klubdelutánt tartott. Elsőként **Kincs Gábor**, Beregszász alpolgármestere köszöntötte az idős embereket, aki tolmácsolta **Gajdos István** polgármester jókívánságait is.

2010. október 22–23. Az V. Ukrajnai Magyar Napok kijevei rendezvénysorozatra 2010. október 22–23 között került sor a Magyarok Kijevei Egyesületének szervezésében. **Vass Tibor** (a Magyarok Kijevei Egyesületének elnöke) felvezetésében a rendezvénysorozat *Liszt Ferenc* emléktáblája (Kontraktova tér, egykori Kereskedelmi Akadémia, ma Pénzügyi palota) előtt vette kezdetét. **Mészáros Zsuzsa** a kijevei magyar nagykövetség kulturális attaséja méltatta a nagy zeneszerző munkásságát, aki 1847 januárjától számos koncertet adott ebben az épületben, de fellépett más ukrán városokban is. A megemlékezés után a jelenlévők egy-egy száll virággal tisztelegtek a nagy zeneszerző emléke előtt. A Parlamenti Nemzeti Könyvtár nagytermében a *Nemzetközi Finn-ugor Nap* keretében megtartott rendezvényt, illetve a könyvkiállítással egybekötött színes kulturális programot **Galina Kiricsenko** igazgató asszony nyitotta meg. Az ukrajnai kisebbségek nyelvi jogairól figyelemfelkeltő gondolatokat közölt **Vagyim Kolesznicsenko** képviselő (a Régiók Pártja parlamenti frakciójának helyettes vezetője), aki többek között kijelentette, hogy „*Ukrajnában legelterjedtebb finn-ugor nyelv – a magyar – a közeljövőben elfogadásra kerülő nyelvtörvény révén a regionális nyelv státuszára emelkedik*”. A finn-ugor népek megjelent képviselői közül többen, így Finnország, Észtország, Norvégia nagykövetei és észt, komi, mari, erdzjan, magyar, stb. civilszervezeti vezetők is beszámoltak arról, hogy miként ápolják hagyományaikat a szülőföldjükön és Ukrajnában egyaránt. A nyelvi, kulturális hagyományörzés fontosságát értékelte hazájában **Konsztantyin Vorobjov**, a kijevei orosz

nagykövetség tanácsosa, az Orosz Kulturális Intézet igazgatója. Az ukrán-magyar kapcsolatok tartalmi bővítéséről szolt **Tkacs Dmitro**, Ukrajna volt magyarországi nagykövete és **Mészáros Zsuzsa** kulturális attasé. A magyar blokk moderátora **Vass Tibor** volt. Felvezető beszéde után **Dupka György** irodalmárt, az Intermix Kiadó igazgatóját szólaltatta meg, aki a kárpátaljai magyar könyvkiadásról, a kárpátaljai magyarságról, nyelv- és kultúra-megtartó intézményeiről tartott tömör beszámolót. Bemutatta a parlamenti könyvtárban kiállított, a 200. szerzői címet is meghaladó *Kárpátaljai Magyar Könyvek* sorozatot, amelynek 1992-től az Intermix Kiadó a gondozója. Ugyancsak bemutatta az *Együtt* című irodalom-művészet-kultúra című folyóirat és a Kárpátaljai Magyar Krónika legfrissebb számát, továbbá **Zubánics László** „*Perli-e még ezt a hont más?*” honismereti tanulmánygyűjteményét. Végezetül a könyvtár részére **Galina Kiricsenkó** igazgató asszonynak 40 címpéldányból álló Intermix-kiadványt ajándékozott. Az elhangzottakat egészítette ki hozzászólásában **Horváth Sándor** költő is, aki a *Kárpátokon innen és túl (Kortárs ukrán kispróza)* című gyűjteményt és a *Kulcslyuk (Arcképcsarnok)* című interjú-kötetet mutatta be, amely a Magyar Újságírók Kárpátaljai Szövetsége gondozásában jelent meg. **Leszja Mushketik** ukrán műfordító „a magyar irodalom nagykövete” Kijevben, magyar néprajzi tárgyú munkákat, magyar népmese-gyűjteményeket, prózai műveket fordított le ukrán nyelvre és adott ki - most ezeket a könyveket mutatta be. Végezetül **Bakos Csaba** kijevi színművész elszavalta József Attila *Kései sirató* című versét. Végül a legendás Illés együtteshez mérhető *Kobza* ukrán együttes egykori tagjai, **Valerij Viter** és **Georgij Garbar** magyarul, gitárkísérettel előadták **Horváth Sándor** *Mert a haza nem eladó* című Kárpát-medence szerteismert versét, amelyet **Ivaskovics József** zenésített meg és az általa vezetett Credo verséneklő együttes előadásában vált népszerűvé.

Másnap a kijevi Magyar Dombon emelt honfoglalási emlékjelnél a kijevi magyar közösség tagjai, a helyi magyar nagykövetség munkatársai és a kárpátaljai vendégek az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeire emlékeztek és koszorúztak. A rendezvényt **Vass Tibor** elnök nyitotta meg. Ünnepi beszédet tartott **Mórócz Miklós** a kijevi magyar nagykövetség ideiglenes ügyvivője, **Dupka György**, a MÉKK elnöke, **Horváth Sándor** költő. A fentebb említettekkel együtt koszorúzott **Dr. Tóth Mihály**, az UMDSZ tiszteletbeli elnöke, a nagykövetség magyar munkatársai és a kijevi egyesület aktivistái.

Az ünnepség a kijevi Pecserszka Lavra műemlékkomplexum területéhez tartozó NEF-galériában folytatódott, ahol **Végh Hajnal** budapesti festőművésznő tárlatát **Petro Szerij**, a galéria vezetője nyitotta meg. A kiállítást méltatta **Mészáros Zsuzsa** kulturális attasé és **Vass Tibor** elnök. **Végh Hajnal** képzőművésznő köszönetet mondott mindazoknak, akik elősegítették a kiállítás megvalósítását. Az **V. Ukrajnai Magyar Napok** rendezvénysorozat novemberben folytatódik, akkor többek között Káel Csaba *Bánk bán* című filmjét mutatják be Kijevben, s megemlékeznek Erkel Ferenc születésének kétszázadik évfordulójáról.

2010. október 24. A KMMI szervezésében a beregszászi református templomban zajlott **Csobolya József** „Ezeréves ámen” krónikás műsora.

2010. október 27–29. *Kazinczy Anyanyelvi Napok Kassán. Program keretében a Thália Színház Márai Stúdiójában Irodalmi karaván – beszélgetésen vett részt Dupka György és Zubánics László kárpátaljai magyar író, akikkel élő interjút készített Mihályi Molnár László költő.*

ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSOK

Állandó csoportos tárlatok: képzőművészeti, fotóművészeti és népművészeti kiállítások szeptember folyamán: *Péterfalvai Képtárban*, háziasszony: **Borbély Ida**, a beregszászi *Európa-Magyar Házban* házigazda: **Zubánics László**, a *Beregvidéki Múzeumban*, házigazda: **Sepa János**, a *beregszentmiklósi várkastélyban*, házigazda: **Bartosh József**.

Állandó személyes tárlatok:

* **Balla Pál (1930-2008) emlékkiállítás.** Ungvár. A megyei könyvtár magyar és idegen nyelvű osztálya.

* **Soltész Péter** kamara-kiállítása az ungvári *Váralja múzeum-kávézóban* (házigazda: Rusznák György), az *Ungvári Kereskedelmi és Iparkamara* dísztermében (házigazda **Kócsár Ottó**). Életmű kiállítás az Uzshord Galériában.

* **Picur Zoltán** fotóművész és képzőművész-dizajner kiállítása az ungvári *Dayka Gábor Középiskolában* (házigazda **Árpa Péter**) és a megyei kórház neurológiai osztályán.

* **Kutasi Xénia** kiállítása a *Benei Faluházban* (házigazda: **Szuhán András**).

* **A Magyar Kultúra Alapítvány** (Budapest, Szentháromság tér 6.) székházában megtekinthető *Kárpátaljai kaleidoszkóp* címmel **Réti János, Fuchs Andrea** grafikai és **Zubánics László** fotókiállítása (háziasszony: **Szilaveczy Csilla**).

* Kárpát-medencei magyar képzőművészek miniatűr munkáiból *Kisképek* címmel kiállítás nyílt Szabadkán a helyi képző és iparművészek szervezésében (házigazda **Boros György** grafikusművész, elnök). Kárpátalját **Réti János** (Ungvár) grafikai képviselik.

Megjelent: Kiss Éva. *Magyarország útja a parlamenti demokrácia felé. Társadalompolitikai átalakulás Magyarországon 1966-1990 között.* Monográfia. Ungvár-Budapest, Intermix Kiadó, 2010.139. old.

Megjelent: az EGYÜTT irodalom-művészet-kultúra 2010/3. száma, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata. Elektronikus változata a KMMI honlapján hamarosan olvasható: http://kmmi.pontezit.hu/books?menu_id=9&submenu_id=29&book_id=208

NOVEMBERI ELŐZETES

2010. november 6. V. Ukrajnai Magyar Napok Kijevben. 12.00 óra. Református istentisztelet. Helyszín: Kijev, Luteranszka u., 23. (a kijevi evangélikus templom).- **14.00 óra** Filmbemutató. Káel Csaba: Bánk bán (Erkel Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából). Helyszín: Kijev, Ivan Mazepa u. 21./25. (Kijev-Pecserszki Lavra).

2010. november 18., 14.00 óra. Magyar Ari, a Bécsi Festők Kultúrköre magyar szekciója tagjának kiállítása az Európa-Magyar Házban.

2010. november 19. 10.00 óra „Nem mondhatom el senkinek, Elmondom hát mindenkinek”. A Pécsi Német Kör projektje alapján emlékkonferencia a sztálini táborokba elhurcolt magyarok és németek emlékére. Szervezők: Pécsi Német Kör, a MÉKK, KMMI és a Szolyvai Emlékparkbizottság. **Helyszín:** Beregszász, Európa-Magyar Ház.

Az elhurcoltak emlékművének megkoszorúzása Beregszászban. Főhajtás a derceni dombon emelt katonatemető nagykeresztjénél.

2010. november 20. Szolyva. Hagyományos koszorúzási megemlékezés és ökumenikus szertartás a Szolyvai Emlékparkban.

2010. november 19. Koszorúzás és emléktábla-avatás Perecsenyben az egykori gyűjtőtábor halottainak emlékére.

2010. November végén. MÉKK: Kreatív alkotók, művészek klubja. Ungvár-Radvánc. Gyöngyösi István (1629–1704) magyar költő, alispán, országgyűlési követ emléktáblájának megkoszorúzása (Radvánci családi, illetve szülőházát 1908. szeptember 20-án az Ungvári Gyöngyösi Irodalmi Társaság nagy ünnepség keretében emléktáblával jelölte meg). Találkozó **Jankovics János** irodalomtörténésszel, Gyöngyösi-kutatóval (Helyszín: Ungvár, Váralja múzeum-kávézó.)

VENDÉGSÉGBEN

November 4. A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos hadtudományi kar közös tudományos tanácskozása. Horthy Miklós emlékkonferencia.

November 8. 10.00. Az Anyanyelvi Konferencia választmányi ülése Budapesten.

Összeállította: *Dupka György és Zubánics László*

Folyamatos rendezvények, tennivalók:

Folyamatos tennivalók. Közgyűjteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatott hungarikumok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása. Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása, szakmai tanácsadás, adatbázis gondozás. Kisebbségkutató programok koordinálása, a KMMI-füzetek kiadása. Képzőművészeti kiállítás. Fotókiállítás, könyv- és sajtókiállítás. Együtt c. irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat kiadása. Kárpátaljai Magyar Krónika kiadása. Honlap (www.kmmi.org.ua) gondozás, frissítés, adatfeltöltés.

Ön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége hírlevelét olvassa.

A hírlevél irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat, s bármely tag felvetetheti mások címét.